

Ing. Ľubomír Jaššo, Snežnica č.183, 02332 Snežnica - poverený na
zastupovanie v styku s orgánom vybavujúcim petíciu
e-mail : lubomir.jasso@sneznica.sk

VYJADRENIE

k rozptylovej štúdii pre stavbu: Lom Snežnica zo dňa 13.augusta 2015, vypracovanej doc. RNDr.
Ferdinandom Heseekom CSc.,

Štúdia – úvod:

Informácie v úvode štúdie, na strane 3, kde sa tvrdí, že o opätovné obnovenie ťažby sa spoločnosť LOM SB, s.r.o. pokúša až v tomto roku, je nepravdivá. LOM SB, s.r.o. vykonáva ťažbu v lome Snežnica už od roku 2008. Parcela 1710/7 je taktiež už od roku 2008 využívaná na ťažbu, a nie ako sa tvrdí v úvode že k jej využívaniu ešte len dôjde.

Práve na základe osemročnej prevádzky lomu sme získali negatívne skúsenosti s jeho prevádzkou, spojenou s neznesiteľnou a všadeprítomnou prašnosťou a seizmickými dopadmi na naše domovy.

Autor bagatelizuje intenzitu dopravy na príjazdovej ceste III/01166, čo je jediná príjazdová komunikácia do obce Snežnica, s pravidelnou autobusovou dopravou, dopravou 1000 obyvateľov, ktorý dochádzajú do zamestnania na súkromných osobných vozidlách. Aj táto doprava značne prispieva v prípade znečistenej komunikácie k šíreniu prachu a blata do obcí Snežnica, Brodno a Oškerda. Upozorňujeme, že lom nemá umývaciu rampu pre očistenie vozidiel pred vjazdom na štátnu cestu. K čisteniu cesty dochádza teda až následne - po jej znečistení.

Štúdia – Ťažba kameňa, str. 4.

Hornina z etáže 396m sa bude zhadzovať na nižšiu etáž 370m (výška 26m). Z tejto etáže sa bude zhadzovať na etáž 326m (výška zhadzovania 44m), kde je spracovateľská linka.

V tab.1 autor uvádza emisné faktory v gTZL/t pre vlhkosť kameniva 1,5-2%, čo je stredná hodnota vlhkosti udávanej vestníkom MŽP SR ročník XVI. 2008 čiastka 5. Skrápanie sa plánuje pre primárne a sekundárne drvenie a triedenie.

Pre najväčší zdroj prachu – zhadzovanie kameniva z etáží určil autor emisný faktor 1,8113gTZL/t (bez špecifikovania vlhkosti kameniva). Pritom táto činnosť svojou povahou a prejavmi vznikajúcej prašnosti má najbližšie k sekundárnemu drveniu a triedeniu s faktorom 8-8,5 gTZL/t (pri uvádzanej vlhkosti 1,5-2%) a nie k nakládke a vykládke rúbaniny. Celková produkcia TZL zo zhadzovania jednej tony rúbaniny je závislá od jej počtu zhadzovaní z terás – podľa štúdie minimálne 2x. Rúbanina padajúca z niekoľko desiatok metrov, šmýkajúca sa po skalnatých stenách vytvára obrovský koncentrovaný prachový mrak (príloha č. 1 obr.1).

Veterná ružica pre Snežnicu udáva miernu prevahu západného prúdenia. Čo tu však nie je spomenuté, je poloha obce Snežnica, ktorá sa nachádza v hlbokom údolí a situovanie lomu v úzkom údolí s prudkými úbočiami medzi Malým Vretňom a Brodňankou, ktorých hrebene sú od seba vzdialené v mieste lomu cca 500m. Pre Snežnicu je pritom charakteristické údolné prúdenie, ktoré prevláda zo západu. Snežnica je charakteristická členitým terénom, čo má za následok výskyt inverzných stavov (zdroj: Snežnica dedinka s pod Vretňa – Martin Priečko a kolektív 2014).

Metóda výpočtu:

V štúdiu sa uvádza: „maximálne možná krátkodobá koncentrácia znečisťujúcich látok sa počíta pre najnepriaznivejšie meteorologické rozptylové podmienky“. Nie je jasné prečo a na základe čoho autor použil pre výpočet emisné faktory pre vlhkosť kameniva 1,5-2% a nie 0-0,5% (metodikou pre najnepriaznivejší posudzovaný stav s vlhkosťou 0-0,5% použili vo svojej emisnej štúdiu Ing. Juraj Hamza pre „Žirany-ťažba ložiska nevyhradeného nerastu, príloha č.3, str.8 bod 4.4“ zdroj: enviroportal“ a taktiež s takýmito hodnotami počítal zhotoviteľ Enving, s.r.o. so zodpovedným riešiteľom RNDr. Ivetou Mocikovou, CSc. pre Výrobu kameňa a pieskov spol. s r.o. Buková, str. 10 –

zdroj: enviroportal). Množstvo produkcie TZL by pre túto vlhkosť predstavovalo nárast na **320,55 %** oproti uvádzanej produkcii TZL v štúdiu!

Lom Snežnica je situovaný na južnej strane vrchu Malý Vreť, neustále vystavený slnečnému žiareniu, s prudkým úbočím so schopnosťou minimálne zdržiavať vodu. Hornina je pri slnečnom počasí okamžite prehrievaná a vysušaná. Preto je pre túto lokalitu charakteristické suché dobývané kamenivo.

Záver

Autor uvádza podľa „modelového“ zhodnotenia dosiahnutie **92 % a 58 %** limitnej hodnoty krátkodobej koncentrácie PM10 v zástavbe obcí Snežnica a Oškerda. Autor nespomína a nezmieňuje sa o hodnotách koncentrácie na fasáde obytného domu č.1 Snežnica, vzdialený 40m od hranice lomu, kde žijú tiež ľudia – obyvatelia obce Snežnica.

Jeho tvrdenie o „v skutočnosti nižšej prašnosti v obci Snežnica zníženej v dôsledku jej pohltienia pásom hustého lesa“, je zavádzajúce a nepravdivé. Medzi lomom a obcou Snežnica je priama viditeľnosť bez existencie hustého lesa!

Tvrdenie, že na tvorbe prašnosti sa podieľa iba doprava 20 nákladných vozidiel kameniva je zavádzajúce. Znečistenou komunikáciou prechádza osobná a hromadná, a nákladná doprava z bežného života obce a pôsobí na roznášaní prašnosti do obcí. Dňa 30.6.2015 bolo zaznamenaných 72 nákladných automobilov vezúcich kameň jedným smerom.

Autor pri výpočte nezohľadnil najzávažnejší fakt ovplyvňujúci celkovú situáciu, a to sú práve orografické pomery. Úzke údolie, v ktorom je situovaný lom, absolútne mení spomínanú veternú ružicu, prúdenie je tu údolné, prevažne zo západu na východ (do Snežnice) alebo z východu na západ (do obcí Brodno a Oškerda). Emisie sú teda zanášané dvoma hlavnými smermi bez možnosti útlmu alebo možnosti rozptylu inými smermi k nezastavaným oblastiam. Rozptyl emisií nie je preto možné posudzovať podľa uvedeného modelového výpočtu!

Pre výpočet použité emisné faktory nezohľadňujú najnepriaznivejšie meteorologické rozptylové podmienky pre maximálne možnú krátkodobú koncentráciu znečisťujúcich látok. **Použitím akýkoľvek iných emisných faktorov stanovených pre suchšie kamenivo ako 1,5-2%, krátkodobá koncentrácia na fasáde obytnej zástavby PM10 presiahne 100% dovolenej limitnej hodnoty.**

Emisný faktor pre zhadzovanie kameniva nemá určenú vlhkosť kameniva, javí sa ako značne podhodnotený v súvislosti s prejavom prašnosti tejto činnosti a porovnaním vznikajúcej prašnosti s ostatnou posudzovanou činnosťou, kde sú faktory jasne dané. Uvedený emisný faktor nezahrňuje početnosť zhadzovania kameňa z najvyššej etáže na základnú.

Celá rozptylová štúdia je riešená ako modelová s nemožnosťou jej aplikovania na lom Snežnica. Výsledok štúdie je tendenčný, so zámerom dosiahnuť podlimitné hodnoty imisí dotknutých území a obyvateľov.

Ing. Ľubomír Jaško